

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania J. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 10 lutego 2021 r.,

skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 26 września 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. odstępuje od obciążenia skarżącego kosztami zastępstwa
procesowego organu rentowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 26 września 2019 r. w sprawie III AUa (...) oddalił apelację wnioskodawcy J. A. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z 20 listopada 2018 r. w sprawie X U (...) oddalającego jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. z dnia 26 października 2015 r. odmawiającej mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową.

Wnioskodawca zaskarżył powyższy wyrok w całości skargą kasacyjną. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie: (-) art. 12 ust. 1 i 3 i art. 13 ust. 1 w związku z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 53 ze

zm.) przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że wnioskodawca w związku z chorobą zawodową nie jest osobą niezdolną częściowo do pracy, ponieważ nawet jeżeli w razie obiektywnej niemożności wykonywania dotychczasowego zawodu inżyniera górnika pod ziemią, wnioskodawca mający wiele lat doświadczenia życiowego, wyższe wykształcenie i niewątpliwie wysoką inteligencję, jest w stanie wykonywać inną pracę zgodną z poziomem jego kwalifikacji; (-) art. 386 § 4 w związku z art. 327¹ § 1 pkt 1 oraz art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c., które miało istotny wpływ na wynik sprawy przez nierozpoznanie istoty sprawy polegające na zaniechaniu zbadania materialnej podstawy żądania, tj. niezdolności do pracy i samodzielne przyjęcie, że brak jest materialnoprawnej przesłanki uzasadniającej roszczenie oraz na braku uzasadnienia w tym zakresie wyjaśniającego tok rozumowania Sądu pierwszej jak i Sądu drugiej instancji; (-) art. 386 § 2¹ ust. 2 k.p.c., które miało istotny wpływ na wynik sprawy przez brak oceny zarzutów apelacyjnych.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego, zniesienie postępowania w obu instancjach i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy oraz zasądzenie na rzecz skarżącego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał, że jest ona oczywiście uzasadniona, ponieważ w sposób oczywisty narusza przepisy prawa materialnego, tj. art. 12 ust. 1 i 3 i art. 13 ust. 1 w związku z art. 57 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach, gdyż zastosowana przez Sąd Apelacyjny wykładnia pojęcia częściowej niezdolności do pracy jest sprzeczna zarówno z wykładnią literalną, jak również celowościową tego przepisu oraz narusza przepisy postępowania, tj. art. 386 § 4, art. 386 § 2¹ ust. 2 w związku z art. 327¹ § 1 pkt 1 oraz art. 387 § 2¹ pkt 1, oraz art. 286 k.p.c., gdyż Sąd drugiej instancji nie rozpoznał istoty sprawy, nie uzasadnił prawidłowo orzeczenia oraz nie rozpoznał wszystkich zarzutów apelacyjnych, a więc doszło do nieprawidłowej kontroli apelacyjnej.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o wydanie postanowienia w przedmiocie odmowy przyjęcia jej do rozpoznania oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą juretrycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Co do przesłanki przedsądu jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, wskazać należy, iż skarżący w motywach wniosku jest zobligowany zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050).

O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że skarżący nie wykazał istnienia tej przesłanki przedsądu. W przedmiotowej sprawie zarówno zarzuty, jak i uzasadnienie skargi kasacyjnej w istocie rzeczy sprowadzały się do niedopuszczalnej i ewidentnie chybionej polemiki z poczynionymi ustaleniami faktycznymi, z których bezsprzecznie wynikało, że stan zdrowia skarżącego spowodowany chorobą zawodową - pylicą płuc górników kopalń, nie uległ pogorszeniu od daty wydania prawomocnego wyroku przez Sąd Okręgowy w K. w sprawie X U (...), w której Sąd oddalił jego odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 3 września 2014 r. odmawiającej przyznania mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową, stwierdzając, że nie jest on częściowo niezdolny do pracy z powodu choroby zawodowej - pylicy płuc. Zostało to potwierdzone w opiniach biegłych sądowych pulmonologa oraz specjalisty z zakresu medycyny pracy powołanych przez Sąd drugiej instancji celem

uzupełnienia postępowania dowodowego. Biegli, po zapoznaniu się z aktami sprawy, dostępną dokumentacją medyczną i orzeczniczą, opiniami wydanymi wcześniej przez dwóch lekarzy pulmonologów i lekarza medycyny pracy oraz po zbadaniu skarżącego, stwierdzili, że co najmniej od 2005 r. skarżący choruje na astmę oskrzelową a w 2013 r. rozpoznano u niego chorobę zawodową - pylicę górników kopalń węgla, jednak powyższe nie powoduje, że jest on niezdolny do pracy zarobkowej odpowiedniej do poziomu posiadanych kwalifikacji. Celem procedury kasacyjnej natomiast nie jest uzupełnianie materiału dowodowego ani jego ponowna ocena, które usuwają się spod rozeznania kasacyjnego w rozumieniu art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy podkreśla również, że nawet niezdolność do wykonywania pracy dotychczasowej nie jest wystarczająca do nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, jeżeli wiek, poziom wykształcenia i predyspozycje psychofizyczne usprawiedliwiają rokowanie, że mimo upośledzenia organizmu możliwe jest podjęcie innej pracy w tym samym zawodzie albo po przekwalifikowaniu zawodowym (por. wyrok Sądu Najwyższego z 29 czerwca 2005 r., I UK 299/04, OSNP 2006 nr 5-6, poz. 93).

Powyższe oznaczało, że skarga kasacyjna nie spełniła przesłanek wymaganych do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania, ponieważ powołane w niej twierdzenia i wątpliwości w istocie rzeczy ograniczały się do polemiki z ustalonym przez Sąd drugiej instancji stanem faktycznym oraz jego oceną prawną.

Wobec niewykazania przez skarżącego istnienia powołanej przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. ze względów natury społecznej.